

Facultad de Filología y Traducción

(*)

(*)

Horarios

Horarios

(*)

Grado en Estudios de Gallego y Español

Asignaturas

Curso 2º

Código	Nombre	Cuatrimestre	Cr.totales
V01G160V01301	Estructura y análisis de las lenguas gallega y española: Introducción a la sintaxis	1C	6
V01G160V01302	Informática para la lingüística y la literatura	1C	6
V01G160V01303	Panorama de la literatura gallega II	1C	6
V01G160V01304	Retórica	1C	6
V01G160V01305	Comunicación oral y escrita: Español II	1C	6
V01G160V01401	Análisis del discurso	2C	6
V01G160V01402	Estructura y análisis de las lenguas gallega y española: Semántica, pragmática y léxico	2C	6
V01G160V01403	Literatura comparada	2C	6
V01G160V01404	Panorama de la literatura en lengua española II	2C	6
V01G160V01405	Comunicación oral y escrita: Gallego II	2C	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estrutura e análise das linguas galega e española: Introducción á sintaxe**

Asignatura	Estrutura e análise das linguas galega e española: Introducción á sintaxe			
Código	V01G160V01301			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2º	1C
Lengua Impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Soto Andion, Xose			
Profesorado	Soto Andion, Xose			
Correo-e	xsotoandion@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Esta materia presenta os conceptos, métodos e principais complexidades da sintaxe do galego e do español, exercitando a práctica da análise sintáctica e estudando os diferentes tipos de relacións e unidades sintácticas.			

Competencias de titulación

Código				
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.			
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos			
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario			
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional			
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.			
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.			
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.			
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.			
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.			
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado			
B5	Que o alumnado desenvolverse aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje		
(*)(*)	A3	B1	
	A4		
	A5		

(*) (*)	A1	B2
	A4	B4
	A5	
	A6	
	A8	
	A9	
(*) (*)	A5	B3
	A7	B5

Contidos

Tema

Tema 1. A sintaxe: delimitación do seu ámbito de estudo. - A sintaxe e a súa relación cos demais compoñentes da gramática: morfoloxía, semántica, léxico. Cómpre falar de morfosintaxe?

Tema 2. As relacións sintácticas

- Relacións paradigmáticas e sintagmáticas.
- i) Relacións secuenciais.
- ii) Relacións constitutivas.
- iii) Relacións conectivas ou conexións
 - Coordinación ou constelación
 - Subordinación ou determinación
 - Interordinación ou interdependencia
- iv) Relacións funcionais ou funcións
 - Funcións sintácticas e funcións semánticas.

Tema 3. As unidades sintácticas: palabra, frase, cláusula e oración.

3.1. Palabra e tipos de palabra (substantivo, adxectivo, pronome):
identificación e comportamento sintáctico.

3.2. Frase e tipos de frase

- Delimitación e caracterización
- Construcións endocéntricas e exocéntricas.
- Frases simples e frases complexas
- i) A frase nominal
 - A determinación, os determinantes e os modificadores
 - Frase nominal e frase substantiva: dous tipos frásticos distintos?
- ii) A frase preposicional (FP):
 - Estrutura da FP
 - i) O Director
 - ii) O Termo
 - iii) Outros tipos de frase
 - A frase adxectiva: estrutura
 - A frase adverbial: estrutura

3.3.. Cláusula e oración

- A cláusula como unidade sintáctica: trazos estruturais definitorios
- Argumentos obrigatorios e non obrigatorios
- Os eventos
- i) Definición e tipos
- ii) Animación, axentividade e noción de "control"
 - Predicados verbais e predicados non verbais
- i) A predicación non verbal
 - A cópula.
 - Esquemas locativos, existenciais, de estado e de caracterización.
 - Predicados básicos e predicados derivados
 - Incremento de funcións: a construción causativa
 - Construcións transitivas, intransitivas e semiintransitivas: medias, impersoais, reflexivas, pronominais e pasivas.
 - As funcións sintácticas na cláusula
- i) Funcións sintácticas. Delimitación e caracterización
 - Funcións obrigatorias e non obrigatorias
 - O Suxeito
 - A complementación: complemento directo, complemento indirecto, complementos circunstanciais, complemento prepositivo, complementos predicativos (de suxeito e de complemento directo), atributo, complemento axente.
- ii) Funcións semánticas. Delimitación e caracterización: axente, forza, afectado, experimentante, beneficiado/prexudicado, situado, portador de estado

3. 4. Cláusulas complexas e oracións bipolares.

3.4.1. Correspondencias coa gramática tradicional.

3.4.2. Cláusulas complexas.

- i) Cláusulas de relativo
 - Pronomes relativos
 - Tipos de cláusulas de relativo
 - ii) Cláusulas completivas
 - Nexos
 - Tipos de cláusulas completivas
 - iii) Cláusulas adverbiais
 - Nexos
 - Tipos de cláusulas adverbiais
 - iv) Cláusulas de infinitivo
 - v) Cláusulas de xerundio
 - vi) Cláusulas de participio
 - Funcións das cláusulas integradas
 - i) Cláusulas integradas con función clausal
 - ii) Cláusulas integradas con función frástica
- 3.4.3. Oracións bipolares.
- Condicionais: nexos e tipos de condicionais
 - Adversativas: nexos e tipos de adversativas.
 - Concesivas: nexos e tipos de concesivas.
 - Consecutivas: nexos e tipos de consecutivas
 - Comparativas: nexos e tipos de comparativas.

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	26	39	65
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Traballos tutelados	8	20	28
Prácticas autónomas a través de TIC	0	9	9
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	2	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Traballos e proxectos	2	4	6
Probas de resposta curta	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	O docente explicará na clase os contidos do programa mediante textos de apoio, apuntamentos ou diapositivas de powerpoint, facilitando a recollida de material por parte do alumno, a resolución de dúbidas así como a participación e debate dos discentes en relación cos diferentes problemas que afectan á sintaxe do galego e do español.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará na clase ou entregaralles por escrito aos discentes diferentes casos e problemas relacionados cos contidos da materia de sintaxe en xeral e coa análise sintáctica en particular.
Traballos tutelados	
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente servirse da plataforma TEMA para facilitarles aos alumnos a realización de prácticas de análise sintáctica, lecturas e resumos, foros e comentarios e entrega de exercicios.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así coma cos traballos a realizar.
Pruebas	Descrición
Traballos e proxectos	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así coma cos traballos a realizar.

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia mediante textos de lectura obrigatoria e complementaria, apuntamentos, diapositivas powerpoint, contando coa participación activa dos discentes. Avaliación continua.	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará cos discentes na clase ou nas titorías, e entregaralles por escrito a resolución de problemas puntuais sobre cuestións de sintaxe do galego e do español. Avaliación continua.	10
Traballos tutelados	O docente proporá aos discentes traballos dirixidos que han ser entregados antes de rematar o cuadrimestre.	10
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente propoñeralles aos discentes a participación en foros, wikis e prácticas sobre sintaxe a través da plataforma TEMA. Estas prácticas poden consistir na produción de textos sintacticamente ben elaborados, corrección de erros de sintaxe nos textos, cuestións puntuais de análise sintáctica, resumo e crítica de lecturas etc. Avaliación continua.	10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O docente entregaralles aos discentes na clase ou a través da plataforma TEMA probas prácticas como corrección sintáctica de textos, elaboración de resumos sobre determinadas lecturas e outras tarefas relacionadas coa sintaxe do galego e do español. Avaliación continua.	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente entregaralles aos discentes na clase exercicios de análise sintáctica que máis tarde recollerá, corruxirá e comentará. Avaliación continua.	10
Traballos e proxectos	O docente propoñerá, escoitando a opinión dos discentes, traballar sobre temas concretos de sintaxe. Deberán ser entregados para ou expostos na clase. O discente poderá na clase ou nas titorías comentar as dúbidas e problemas que lle vaian xurdindo. Avaliación continua.	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

Haberá unha avaliación final en xullo para os que suspendan todo ou parte da materia polo método de avaliación continua, para os que se presenten só á proba final e para aqueles que non sigan o sistema de avaliación continua. A avaliación final consistirá nun exame que incluírá contidos das distintas partes indicadas e nun traballo, que determinará o profesor, sobre algún aspecto ou aspectos da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

utiérrez Ordóñez, S. (1997): *La oración y sus funciones*. Madrid: Arco/Libros.

_____ (2000): *Forma y sentido en sintaxis*. Madrid: Arco/Libros.

Porto Dapena, J. A. (1994): *Complementos argumentales del verbo: directo, indirecto, suplemento y agente*. Madrid: Arco/Libros.

_____ (1995): *El complemento circunstancial*. Madrid: Arco/libros.

Rojo, G.&T. Jiménez (1989): *Fundamentos del análisis sintáctico funcional, Lalia, 2*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago.

RAE (2009): *Nueva gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa-Calpe

Bibliografía complementaria

Alcaraz Varó, E. & M.A. Martínez Linares (2004): *Diccionario de Lingüística Moderna*. Barcelona: Ariel.

Bosque, I.&V. Demonte (eds.) (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española*, tomos I e II. Madrid: Espasa-Calpe.

Duarte, I. / A. M^a. Brito (1996): "Sintaxe", en I. Hub Faria et alii (coord.): *Introdução à linguística geral e portuguesa*. Lisboa: Caminho, 247-302.

Busse, W. (coord.) (1994): *Dicionário sintáctico de verbos portugueses*. 2 vols. Amsterdam/Philadelphia. John Benjamins.

Cidrás, Francisco A. (1991): "As construcións pronominais en galego. ik, Simon C. (1997²): *The theory of functional grammar*. Berlín: Mouton de Gruyter.

García Miguel, J. M. (1995): *Las relaciones gramaticales entre predicado y participantes, Lalia, 2*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago.

_____ (1995): *Transitividad y complementación preposicional en español. Verba*, anexo 40. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago.

Godard, D. (2004) (ed.): *Les langues romanes: problèmes de la phrase simple*. Paris: CNRS éditions.

Goldberg, A. E. (1995): *Constructions. A construction grammar approach to argument structure*. Chicago: Chicago University Press.

Halliday, M.A.K (2004³): *London: Arnold*.

Mindivil, J. L. (2004): "Estructura argumental, eventos y ergatividad", in Cano, P. et al. (ed.), tomo II. A. Madrid: Arco Libros, 1357-1368.

Moreno Cabrera, J. C. (2003): *Semántica y gramática. Sucesos, papeles semánticos y relaciones sintácticas*. Madrid: Machado Libros.

Soto Andión, X. (2000): "Algunhas estruturas de verbo causativo en galego moderno", in Englebert, A. et al. (1999): *Semantic issues in romance syntax. Structure, Meaning and Function*.

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Lingüística: Introducción ao Estudo da Linguaxe e a Comunicación/V01G160V01105

Informática para a lingüística e a literatura/V01G160V01302

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Lingua: Comunicación oral e escrita: Español I/V01G160V01101

Lingua: Comunicación oral e escrita: Galego I/V01G160V01201

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Informática para a lingüística e a literatura				
Asignatura	Informática para a lingüística e a literatura			
Código	V01G160V01302			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2º	1C
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Gomez Guinovart, Francisco Xavier			
Profesorado	Gomez Guinovart, Francisco Xavier			
Correo-e	xgg@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición general	Esta materia prepara ao alumnado na comprensión das técnicas utilizadas no procesamento informático da linguaxe, e no uso das ferramentas que as tecnoloxías lingüísticas fornecen para a investigación e a docencia da lingua e a literatura, con especial atención aos recursos dispoñíbeis para as linguas e textos que son obxecto do Grao.			

Competencias de titulación	
Código	
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñíbeis, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudante demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer os recursos, ferramentas e aplicacións informáticas que ofrecen as tecnoloxías da linguaxe para os estudos lingüísticos e literarios	A13	B1
Adquirir os coñecementos e as técnicas metodolóxicas básicas para a análise lingüística e textual mediante ferramentas informáticas	A6 A13	B1 B5
Utilizar de modo axeitado os recursos e aplicacións informáticas dispoñíbeis no ámbito das humanidades, especialmente as orientadas á investigación lingüística, filolóxica e literaria, e á docencia das linguas e textos que son obxecto do grao	A6	B3 B5
Resolver problemas relacionados coa análise informatizada de textos literarios e non literarios, e elaborar traballos académicos de calidade	A13	B2 B4
Adquirir competencia na utilización da informática e as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios	A13	B5

Contidos	
Tema	
1. Introducción	1.1. As linguas na sociedade da información
(*)(*)	1.2. As tecnoloxías da linguaxe
2. Córpora textuais	2.1. Fundamentos teóricos
(*)(*)	2.2. Panorama e aplicacións dos cörper textuais

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	2	0	2
Sesión maxistral	22	34	56
Estudo de casos/análises de situacións	17	34	51
Resolución de problemas e/ou exercicios	11	30	41

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición, por parte do profesorado da materia, dos contidos obxecto de estudo ou das actividades que ten que desenvolver o alumnado.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise e estudo de problemas concretos, tanto teóricos como prácticos, no ámbito dos contidos do programa da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formúlanse exercicios relacionados coa materia, e o estudantado debe resolvelos aplicando os coñecementos asimilados nas clases de exposición da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesorado supervisará o traballo realizado polo alumnado durante a realización de exercicios e de estudos de caso sobre os contidos da materia.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliación dos exercicios e problemas realizados en clase sobre os contidos da materia.	100

Otros comentarios sobre la Evaluación

A avaliación será continua. A condición para ser avaliada/o será a asistencia a un mínimo do 80% das aulas. Se algún/algúnha alumno/a non pode cumprir esta condición, deberá comunicarllo ao profesor argumentadamente ao comezo do cuadrimestre. As faltas de asistencia deberán ser xustificadas de modo razoado.

O alumnado que non supere a avaliación continua deberá realizar na segunda convocatoria (xullo), na data oficial de xullo fixada pola Facultade, un exame sobre os contidos da materia polo 100% da cualificación.

Recoméndase firmemente que o alumnado asista ás aulas con regularidade e se implique activamente no seu proceso de aprendizaxe.

Bibliografía. Fontes de información

Barnbrook, Geoff (1996), **Language and Computers: A Practical Introduction to the Computer Analysis of Language**, Edinburgh University Press,
 Blecua, José Manuel (1999), **Filología e informática: Nuevas tecnologías en los estudios filológicos**, Editorial Milenio,
 Lawler, John (1998), **Using Computers in Linguistics: A Practical Guide**, Routledge,
 Martí, María Antònia (2003), **Tecnologías del lenguaje**, Editorial UOC,
 McEnery, Tony (2006), **Corpus-Based Language Studies**, Routledge,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Panorama da literatura galega II				
Asignatura	Panorama da literatura galega II			
Código	V01G160V01303			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2º	1C
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernandez Alvarez, Manuel Santiago			
Profesorado	Fernandez Alvarez, Manuel Santiago			
Correo-e	mffft@uvigo.es			
Web				
Descrición general				

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Coñecer en profundidade a tradición literaria galega do séc. XX	A1 A2 A4 A8 A12
Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	A2 A3 A5
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	A3 A5
Valorar a construción do Sistema Literario Galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	A4 A5 A6

Contidos

Tema

	1.1. Organización e definición ideolóxica. 1.2. Dúas figuras fundamentais: Antón e Ramón Vilar Ponte. 2. O proxecto cultural das Irmandades ou a configuración dun sistema literario. 2.1. Liñas de actuación. 2.2. Creación e/ou consolidación de infraestruturas culturais. 3. Renovación, difusión e popularización da prosa. 3.1. As coleccións de novela curta. 3.2. A renovación temática e estética: tendencias e autores: Leandro Carré. X. Magariños. X. Lesta Meis. Outros autores. 3.2.1. Análise literaria dalgunha destas obras. 4. O teatro: a vontade de creación dun teatro nacional. 4.1. Problemas da dramaturxia galega no tempo das Irmandades. 4.2. A praxe teatral das Irmandades. 4.2.1. A creación de infraestruturas teatrais. 4.3. A renovación temática e estética: Tendencias e autores: Ramón Cabanillas. Armando Cotarelo. Leandro Carré. Xaime Quintanilla. Antón Vilar Ponte. Outros autores. Outros autores. 5. A poesía no tempo das Irmandades. 5.1. Ramón Cabanillas. 5.1.1. Biografía e obra literaria. 5.1.2. Estética e evolución literaria. 5.1.3. Análise literaria de Da Terra Asoballada. 5.2. Antonio Noriega Varela e os problemas de periodización da súa obra. 6. Outros poetas epígonos do Rexurdimento: Gonzalo López Abente. Victoriano Taibo García. Xerardo Álvarez Limeses. Antonio Rey Soto.
O grupo Nós: enxebriismo e universalismo	6.1. Caracterización do grupo. 7. Nós e a súa decisiva influencia no mundo cultural galego 7.1. O papel das elites intelectuais nos procesos de configuración do discurso nacionalista. 7.2. A configuración do discurso identitario na Galiza. 7.3. A capacidade de aglutinación de sectores e de grupos xeracionais arredor dun proxecto colectivo. 7.4. A conciencia da necesidade de proxección universal da cultura galega. 8. Actividades. 8.1. A revista Nós. 8.2. A consolidación da prosa: narrativa e ensaio. 8.3. O cultivo doutros xéneros: teatro e poesía. 8.4. A creación de estruturas e liñas de investigación para o coñecemento científico da Galiza: O Seminario de Estudos Galegos. 9. Integrantes: Vicente Risco, Ramón Otero Pedrayo, Alfonso D. R. Castelao, Florentino Cuevillas, Antón Lousada Diéguez. Outros autores.
Percurso vital e ideolóxico de Vicente Risco	9.1. A personalidade intelectual de Vicente Risco. 10. Obra literaria. 10.1. Obra ensaística: teoría política, filosofía, crítica literaria e literatura de viaxes. 10.2. Obra narrativa. 10.2.1. Primeira produción: as pegadas do Modernismo. 10.2.2. A interpretación idílica da Terra. 10.2.3. Sátira e escepticismo. 10.2.4. A modernidade entre a decadencia e o nihilismo. 10.3. Obra dramática. 10.4. Obra lírica.
Percurso vital e ideolóxico de Otero Pedrayo	10.5. A personalidade intelectual de Otero Pedrayo. 11. Obra narrativa. 11.1. Propostas de clasificación da narrativa. 11.2. O proceso de ficcionalización da historia na narrativa oteriana. 11.3. Ideoloxemas nacionalitarios na narrativa oteriana. 12. Obra ensaística. 12.1. Interrelación entre xéneros na obra de Otero Pedrayo. 13. Obra dramática e obra poética. 14. Recepción da obra oteriana no seu tempo e na literatura posterior.

As experiencias vangardistas na Europa de comezos de século

- 14.1. Caracterización xeral das vangardas galegas.
- 14.2. Medios de difusión.
- 15. Principais liñas da vangarda poética.
- 15.1. Entre a tradición e a renovación poética.
- 15.2. O Neopopulismo imaxinista / hilozoísta: Luís Amado Carballo.
- 15.3. O Neotrobadorismo: Fermín Bouza Brey e Álvaro Cunqueiro.
- 15.4. As experiencias vangardistas: Manuel Antonio e Álvaro Cunqueiro.
- 16. A narrativa da "Nova Xeración Galega"
- 16.1. Narradores nunha xeración de poetas
- 16.2. Rafael Dieste e Os arquivos do Trasnó.
- 17. O teatro.
- 17.1. Rafael Dieste e A fiestra valdeira.
- 17.2. Outros autores.

Da República ao exilio: guerra, represión e diáspora

- 17.3. Galiza nos primeiros anos do franquismo
- 17.4. Ambiente cultural nos centros da emigración.
- 17.5. Actividade política e cultural da diáspora galega
- 17.5.1. Castelao en América.
- 18. A poesía do exilio:
- 18.1. Luís Seoane
- 18.2. Outros autores: Lorenzo Varela
- 19. A narrativa: o testemuño da Guerra Civil.
- 19.1. Ramón de Valenzuela
- 19.2. Antón Alonso Ríos
- 19.3. Silvio Santiago
- 19.4. A narrativa curta
- 20. Actividade teatral e escrita dramática.
- 20.1. Teatro popular
- 20.2. Teatro culto

A resistencia cultural no interior. Galaxia e os outros proxectos editoriais

- 21. A poesía de posguerra: a lenta recuperación da actividade cultural.
- 21.1. Principais correntes:
- 21.1.1. A continuidade das orientacións de preguerra: neotrobadorismo e neopopulismo.
- 21.1.2. Outras liñas temáticas: clasicismo, intimismo, preocupación existencial e poesía de carácter cívico.
- 21.2. Novas editoras e publicacións.
- 22. Problemas de agrupación xeracional. Algunhas clasificacións:
- 22.1. A Xeración da República e/ou a Xeración do 36.
- 22.2. A denominada Promoción de Enlace.
- 22.3. A "Escola da Tebra".
- 23. Autores e produción poética.
- 23.1. Un poeta singular: Luís Pimentel.
- 23.2. A intersección de dúas xeracións: os "vellos" (A. Iglesia Alvariño, R. Carvalho Calero, Díaz Castro...) e os "novos" (Cuña Novás, Manuel María, Uxío Novoneyra, María Mariño...).

A narrativa de posguerra. Principais liñas temáticas e autores:

- 23.3. A tradición realista:
- 23.3.1. A continuidade da narrativa de Nós: R. Carvalho Calero.
- 23.3.2. O realismo popular: Ánxel Fole.
- 23.4. Novas orientacións:
- 23.4.1. O realismo fantástico: A. Fole e A. Cunqueiro.
- 23.4.2. A recreación doutros espazos literarios: A. Cunqueiro.
- 23.4.3. A narrativa de E. Blanco-Amor.
- 24. O ensaio do tempo de Galaxia: saudade, reflexión sobre a identidade e discurso científico.
- 25. O teatro: decadencia dos espectáculos e reinicio da escrita.
- 25.1. As actividades dramáticas
- 25.2. A literatura dramática: liñas temáticas
- 25.3. Autores e produción teatral:
- 25.3.1. Jenaro Marínhas del Valhe
- 25.3.2. Álvaro Cunqueiro
- 25.3.3. Ricardo Carvalho Calero

Álvaro Cunqueiro: datos bio-bibliográficos

- 26. A poética de Cunqueiro: caracterización / función da literatura.
- 27. A obra anterior á Guerra: neotrobadorismo e vangarda.
- 28. A obra de posguerra:
 - 28.1. A poesía:
 - 28.1.1. A continuación do neotrobadorismo
 - 28.1.2. Derradeira entrega poética: Herba aquí e acolá.
 - 28.2. A narrativa de ficción:
 - 28.2.1. A difícil clasificación xenérica
 - 28.2.2. Novelas e/ou libros de relatos
 - 28.3. A obra dramática.
 - 28.4. Xornalismo e ensaio
- 29. A recepción da obra de Cunqueiro

Eduardo Blanco-Amor: percurso vital e ideolóxico

- 30. A traxectoria poética de Blanco Amor.
 - 31. A obra narrativa: o seu universo literario.
 - 31.1. A Esmorga
 - 31.2. Xente ao lonxe
 - 31.3. Narrativa breve
 - 32. A constante preocupación polo teatro
 - 33. O ensaio
 - 33.1. A reflexión literaria: o papel do escritor na sociedade.
 - 34. Recepción e lecturas da obra de Blanco-Amor.
-

- a. Mudanzas socio-económicas e conflitos sociais.
 - b. A reorganización clandestina do nacionalismo político.
 - c. A reorganización cultural: o asociacionismo.
35. A poesía de intervención.
- a. Celso Emilio Ferreiro e a súa obra.
 - i. Introducción: Autopoéticas.
 - ii. Liñas temáticas.
 - iii. Estilo, lingua e métrica na obra de Celso Emilio.
 - iv. Análise literaria de Longa noite de pedra
 - b. Outros autores e obras: Manuel María, Méndez Ferrín, Bernardino Graña...
36. A narrativa.
- a. Xosé Neira Vilas e a súa obra.
 - i. Clasificación da súa produción.
 - ii. Liñas temáticas.
 - iii. Estrutura, modalización, tempo, espazo e personaxes na narrativa de Neira Vilas.
 - iv. Análise literaria de Memorias dun neno labrego.
- Caracterización xeral.
- b. A situación político-social.
 - c. A situación do sistema cultural galego.
 - d. A problemática denominación deste grupo: xeración de 50, xeración de La Noche, xeración das Festas Minervais, Escola da Tebra, grupo Brais Pinto...
37. A poesía: renovación e compromiso.
- a. Os problemas de periodización/agrupamento destes autores.
 - b. Características formais e temáticas.
 - c. Autores/as: Manuel María, Uxío Novoneyra, Xohana Torres, Bernardino Graña, Salvador García Bodaño, Antón Avilés de Taramancos, Xosé Luís Franco Grande, Xosé Luís Méndez Ferrín...
 - d. Análise de textos representativos desta etapa.
38. A Nova Narrativa.
- a. Características formais e temáticas.
 - b. Autores/as e obras: Gonzalo R. Mourullo, Xosé Luís Méndez Ferrín, Mª Xosé Queizán, Xoán Casal, Camilo Suárez-Llanos, Carlos Casares, Xohana Torres...
 - c. A narrativa de X. L. Méndez Ferrín.
- O novo marco político e as novas institucións culturais.
- d. A función dos Premios.
 - e. Antoloxías e estudos.
39. A poesía. Últimas tendencias e grupos poéticos.
- a. Dos epígonos da poesía de intervención ao esteticismo culturalista.
 - i. Os Novísimos da poesía galega.
 - ii. Textos e autores de especial relevancia neste proceso.
 - b. Liñas poéticas de cambio (1980-1990).
 - i. Os e as poetas da promoción dos 80.
 - ii. O culturalismo e a recuperación de discursos marxinalizados.
 - iii. A revisión do concepto de compromiso social.
 - iv. A ampliación temática.
 - v. A preocupación polos aspectos formais.
 - c. As últimas promocións: panorama de poesía galega dos 90.
 - i. Caracterización.
 - ii. Existe unha xeración poética dos 90?
40. O ensaio: auge e diversificación.
- a. O ensaio económico e político.
 - b. O ensaio sociolingüístico.
 - c. O ensaio literario.
 - d. O ensaio teolóxico e filosófico.
 - e. O ensaio antropológico.
 - f. O ensaio feminista.
-

- Panorama da narrativa galega no último terzo do século XX.
- a. 1975-1985: unha década de consolidación e mudanza.
 - i. Contexto literario e tendencias narrativas.
 - ii. Principais narradores e narradoras.
 - b. 1985-2000: tendencias da narrativa máis recente.
 - iii. Caracterización xeral.
 - iv. Principais narradores e narradoras.
41. Panorama do teatro galego no último terzo do século XX.
- a. O rexurdimento da actividade teatral no tardofranquismo: o Teatro Independente e o grupo Abrente.
 - i. Autores e obras.
 - b. O teatro profesional e o teatro institucional.
 - c. Tendencias do teatro actual.
 - i. Diversificación de liñas temáticas.
 - ii. Últimas promocións.
 - d. A literatura dramática.
 - i. O mundo editorial: revistas e coleccións de teatro.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introdutorias	2	1	3
Sesión maxistral	24	24	48
Obradoiros	24	24	48
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	12	12
Traballos tutelados	0	20	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	10	11
Probas de resposta curta	1	7	8

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Haberá unha sesión introdutoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos , etc.
Sesión maxistral	Haberá 12 sesións maxistrais, de dúas horas de duración cada unha e 12 vinculadas ao desenvolvemento teórico do programa. Nelas darase unha visión de conxunto da tradición literaria galega ao longo do séc. XX. 1. 1900-1936: A poesía. 2. 1900-1936: A narrativa. 3. 1900-1936: O teatro. 4. 1900-1936: O ensaio. 5. 1936-1975: A poesía. 6. 1936-1975: A narrativa. 7. 1936-1975: O teatro. 8. 1936-1975: O ensaio. 9. 1975-2010: A poesía. 10. 1975-2010: A narrativa. 11. 1975-2010: O teatro. 12. 1975-2010: O ensaio.
Obradoiros	Haberá 13 sesións de comentario de texto, cada unha de dúas horas de duración, correspondentes ás seguintes obras: 1. A poesía de Antonio Noriega Varela. Selección de poemas de Do Ermo. 2. A poesía de Ramón Cabanillas. Selección de poemas e Na Noite Estrelecida. 3. A narrativa de Ramón Otero Pedrayo. Comentario de relatos curtos. 4. A narrativa de Vicente Risco. Comentario de O porco de pé. 5. A obra narrativa de Castelao. Comentario de Retrincos. 6. A poesía de Manuel Antonio. Comentario de De Catro a Catro. 7. A obra literaria de Álvaro Cunqueiro. Comentario dun conto e dun poema. 8. A obra literaria de Eduardo Blanco Amor. Comentario dun conto ou capítulo de novela. 9. Celso Emilio Ferreiro. Comentario de poema de Longa Noite de Pedra. Visionado da película María Mariño, a flor das raparigas en sombra. 10. A obra de Xosé Luís Méndez Ferrín. Comentario dun conto e dun poema. 11. A Nova Narrativa Galega. Comentario dun conto ou capítulo de novela. Visionado da película Cólera. 12. A poesía dos 80. Comentario de varios poemas. 13. A narrativa desde 1975. Comentario dun conto de Manuel Rivas. Visionado da película Luces da cidade.

Eventos docentes e/ou divulgativos	Eventualmente o alumnado podera acudir a conferencias, recitais, mesa redondas, proxeccións de filmes, etc. e deberá realizar un breve resumo por escrito desta actividade.
Traballos tutelados	O alumnado deberá realizar un pequeno traballo de comprobación de lectura de todas e cada unha das seguintes obras: 1) O porco de pé de Vicente Risco (135 páxinas = 45 minutos de lectura) 2) Ensaio histórico sobre a cultura galega de Ramón Otero Pedrayo (246 páxinas = 82 minutos de lectura) 3) Na noite estrelecida de Ramón Cabanillas. 4) Os ruíns de Xosé María Álvarez Blázquez (161 páxinas = 54 minutos de lectura) 5) Crónicas do sochantre de Álvaro Cunqueiro (172 páxinas = 58 minutos de lectura) 6) Á lus do candil: contos ao carón do lume de Ánxel Fole (159 páxinas = 53 minutos de lectura) 7) Longa noite de pedra de Celso Emilio Ferreiro. 8) Os biosbardos: contos prá xente de Eduardo Blanco Amor (109 páxinas = 37 minutos de lectura) 9) Arrabaldo do norte de Xosé Luís Méndez Ferrín (121 páxinas = 41 minutos de lectura) 10) Cambio en tres de Carlos Casares (107 páxinas = 36 minutos de lectura) 11) Land Rover de Suso de Toro (237 páxinas = 79 minutos de lectura) 12) Memoria de Noa de Alfredo Conde (217 páxinas = 73 minutos de lectura) 1664 páxinas = tempo total de lecturas= 558 minutos ou máis ou menos 10 horas. Tempo complementario + 10 horas= 20 horas

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	 >Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Sesión maxistral	 >Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Obradoiros	 >Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Traballos tutelados	 >Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Pruebas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	 >Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Probas de resposta curta	 >Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Actividades introdutorias	Descrición xeral da materia. 1. Competencias. 2. Contidos. 3. Planificación docente. 4. Metodoloxía docente. 5. Atención personalizada. 6. Recomendacións.	1
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia a clase así como a participación en debates e comentarios de textos e ideas.	7
Obradoiros	Valorarase a asistencia ás sesións de comentario de textos así como a participación nos debates suscitados.	7
Traballos tutelados	A lectura de obras literarias e a reflexión sobre estas será obxecto de atención prioritaria. O alumno deberá realizar ao longo do curso breves comentarios escritos sobre as obras de lectura obrigatoria que compoñen o programa.	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O alumnado realizará unha ou dúas probas de resposta longa durante o cuadrimestre consistente no desenvolvemento dun comentario ou temas con amplitude de detalles e profundidade expositiva.	35
Probas de resposta curta	Realizarase igualmente unha ou dúas probas de resposta curta para avaliar os coñecementos polo miúdo do alumnado.	35

Otros comentarios sobre la Evaluación

O alumnado que non participe no desenvolvemento diario da materia poderán presentarse a un exame final, ao que deberá concorrer cos traballos de comprobación de lectura dos libros de lectura obrigatoria, e que estará dividido en tres partes:

1. Recoñecemento de textos. 20%
2. Preguntas breves con resposta curta. 40%
3. Grandes epígrafes para resposta longa e desenvolvemento. 40%

O alumnado que suspenda a avaliación continuada presentarse a un exame no mes de xullo, ao que deberá concorrer, igualmente, cos traballos de comprobación de lectura dos libros de lectura obrigatoria (ou aqueles que non entregasen previamente durante o desenvolvemento normal do curso), no que será avaliado en base a:

1. Recoñecemento de textos. 20%
 2. Preguntas breves con resposta curta. 40%
 3. Grandes epígrafes para resposta longa e desenvolvemento. 40%
-

Bibliografía. Fontes de información

Manual da materia:

Bernárdez, C. L. / Insua, E. X. / Millán, X. M. / Rei, M. / Tato, L. (2001), *Literatura galega. Século XX*. (Vigo: A Nosa Terra).

Bibliografía xeral:

Abuín González, A. / Ruibal, E. R. (2001): "O teatro galego entre 1900 e 1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII: 278-325 (A Coruña: Hércules).

Álvarez Cáccamo, X. M^a (1985): "Introducción", en Ferreiro, C. E.: Longa noite de pedra (Sada: Ed. do Castro).

Amor Couto, M. (1996): "A obra literaria de Xosé Luís Méndez Ferrín", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1473-1504 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Beramendi, J. G. / Núñez, X. M. (1995): O nacionalismo galego. (Vigo: A Nosa Terra).

Beramendi, X. G. (1984): "Ideoloxía e política en Vicente Risco", Grial, 86: 428-440.

Blanco, C. (1997): "Uxío Novoneyra: poesía, terra e compromiso", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1250-1249 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Carballo Calero, R. (1932): "Balance e inventario da nosa literatura", Nós, 108: 222-223.

Carballo Calero, R. (1982): "Álvaro Cunqueiro", en Libros e autores galegos. Séc. XX: 271-306 (A Coruña: Fundación "Pedro Barrié de la Maza conde de Fenosa").

Carballo Calero, R. (1982): "Ramón Otero Pedrayo" en Libros e autores galegos, século XX. Vol. II: 117-164 (A Coruña: Fundación Barrié).

Casares, C. (1981): Vicente Risco: 50-87 (Vigo: Galaxia).

Casares, C. (1981): Ramón Otero Pedrayo: 83-126 (Vigo: Galaxia).

Casas, A. (2000): "A poesía entre 1900 e 1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII: 84-213 (A Coruña: Hércules).

Cochón Otero, I. (2000b): "Poesía de fin de milenio: o reaxuste dos anos noventa", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 364-417 (A Coruña: Hércules).

Fernández Pérez-Sanjulián, C. (2003): A construción nacional no discurso literario de Ramón Otero Pedrayo. (Vigo: A Nosa Terra).

Fernández Pérez-Sanjulián, C., (2003): "Ideoloxemas nacionalitarios na narrativa de Ramón Otero Pedrayo", en A construción nacional no discurso literario de Ramón Otero Pedrayo: 125-255 (Vigo: A Nosa Terra).

Forcadela, M. (1997): "A poesía de posguerra", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1058-1088 (Vigo: AS-PG / A Nosa

Terra).

Forcadela, M. (2002): "A narrativa de Carvalho Calero na encrucillada dos anos cincuenta", López, T. / Salinas Portugal, F.: Actas do Simpósio Ricardo Carvalho Calero. Memoria do século: 109-117 (A Coruña: AS-PG / Departamento de Galego-Portugués, Francés e Lingüística da Universidade da Coruña).

Forcadela, M. (1991): *Guía de lectura de A Esmorga*, Edicións do Cumio, Vigo.

Forcadela, M. (1993): *Manual e Escolma da Nova Narrativa Galega*, Sotelo Blanco, Santiago de Compostela.

Forcadela, M. (1997): *Guía de Lectura de Á Lus Do Candil*, Edicións do Cumio, Vigo.

Forcadela, M. (2009): *A mecánica da maxia. Ficción e ideoloxía en Álvaro Cunqueiro*, Galaxia, Vigo.

Forcadela, M. (2005): *Diálogos na néboa: Álvaro Cunqueiro e Ramón Piñeiro na xénese da Literatura Galega de Posguerra*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela.

Freire Lestón, X. V. (1997): A actividade editorial en Galicia (1850-1936). Apuntamentos para unha historia do libro galego (Vigo: Ed. do Cumio).

Freixanes, V. F. (1982) [1976]: "Eduardo Blanco-Amor diante do espello", en Unha ducia de galegos: 79-101 (Vigo: Galaxia).

Gaspar, S. (2000): "A novela desde 1975", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 150-213 (A Coruña: Hércules).

Gómez Torres, C. (1996): "Manuel María e o seu tempo", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1218-1248 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Hermida, M. (1987): As revistas literarias en Galicia na Segunda República (A Coruña: Ed. do Castro).

López, T. (1996): "O neotrobadorismo. Fermín Bouza-Brei", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 897-928 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Maceira Fernández, X. M. (1996): "Literatura do exilio (II). O activismo cultural na diáspora bonaerense", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 993-1024 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Mato Fondo, M. (1996): "A poesía contemporánea a partir de 1975", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1505-1536 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Méndez Ferrín, X. L. (1984): De Pondal a Novoneira (Vigo: Xerais).

Méndez Ferrín, X. L. (1984): "Álvaro Cunqueiro", en De Pondal a Novoneira: 151-171 (Vigo: Xerais).

Millán Otero, X. M. (1996): "Grupo Nós: Vicente Risco", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 738-768 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Molina, C. A. (1989): Prensa literaria en Galicia (1920-1960) (Vigo: Xerais).

Navaza, G. (2000): "Álvaro Cunqueiro", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 38-57 (A Coruña: Hércules).

Nogueira, M. X. (2000): "Poesía de fin de milenio: os anos oitenta", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 288-363 (A Coruña: Hércules).

Nogueira, M. X. (1996): "A recuperación da narrativa en galego: Álvaro Cunqueiro", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1121-1152 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Noia Campos, C. (1992): A nova narrativa galega (Vigo: Galaxia).

Pallarés, P. (1991): Rosas na sombra. A poesía de Luís Pimentel (Vilaboa-Pontevedra: Ed. do Cumio).

Queizán, M. X. (1979): "A nova narrativa ou a loita contra o sentimentalismo", Grial, 63: 67-80.

Quintana, X. R. / Valcárcel, M. (1988): Ramón Otero Pedrayo. Vida, obra e pensamento: 13-109 (Vigo: Ir Indo).

Raña Lama, R. (2000): "A Xeración dos 50. A poesía social", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 200-239 (A Coruña: Hércules).

Rei Romeu, M. (1996): "A guerra Civil. Literatura no exilio (I)", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 961-992 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Rodríguez Fer, C. (1997a): Ánxel Fole. Vida e obra (Vigo: Xerais).

Rodríguez Sánchez, F. (1993). Eduardo Blanco-Amor. O desacougo da nación negada: 127-170 (Vilaboa-Pontevedra: Ed. do Cumio).

Romero, M. (1998): "Poetizar o mundo como muller. Movemento poético da Festa da Palabra silenciada: trece anos de poesía galega de mulleres", Grial, 140: 691-716.

Rus Gascón, P. (1997): Imaxe do mundo en Eduardo Blanco-Amor. A muller, o conflito social e os marxinados: 133-206 (Vigo: A Nosa Terra).

Sanmartín Rei, A. (1996): "O vangardismo: Manuel Antonio e Álvaro Cunqueiro", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 833-864 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Sanmartín Rei, A. (1996): "Un momento crucial: Longa noite de pedra, de Celso Emilio Ferreiro", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1186-1216 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Seara, T. / Bermúdez, T. (2000): "A narrativa breve desde 1975", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 214-279 (A Coruña: Hércules).

Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII, (A Coruña: Hércules).

Tarrío Varela, A. (1985): "Dez anos de narrativa", Grial, 89: 309-336.

Tato Fontaíña, L. (1995): Teatro e nacionalismo. Ferrol, 1915-1936 (Santiago: Laiovento).

Tato Fontaíña, L. (1996): "O teatro actual", en VV.AA.: Historia da literatura galega: 1410-1440 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Tato Fontaíña, L. (2000): "O teatro desde 1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 442-511 (A Coruña: Hércules).

Valcárcel, M. (2000): "Prensa cultural e literaria no período 1916-1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII: 382-447 (A Coruña: Hércules).

Valcárcel, M. (2000): "Prensa cultural e literaria, editoriais e institucións culturais desde 1939", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 502-519 (A Coruña: Hércules).

VV. AA.: Historia da literatura galega (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Retórica				
Asignatura	Retórica			
Código	V01G160V01304			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2º	1C
Lengua	Castelán			
Impartición				
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suarez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suarez Briones, Beatriz			
Correo-e	busuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Tratase a Retórica exclusivamente como dispositivo ordenador de figuras da linguaxe. A materia organízase como un obradoiro de análise poética.			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.

Competencias de materia	
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
A1 Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.	A1
A4 Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario	A4
Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional	A5
Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.	A6
Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.	A7
Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.	A8

Contidos
Tema

1. A linguaxe poética. --
2. A lectura da poesía. --
3. Os temas da poesía. --
4. Estruturas poéticas. --
5. Gramática da poesía. --
6. Semántica do texto. --
7. Conclusión: o placer do texto --

Esta materia busca presentar modelos de análise dese artefacto estético tan complexo que é o poema para traballar en profundidade estratexias de análise textual.

Tamén ofrecer unha mínima metodoloxía da teoría da poesía ó tempo que aplicacións prácticas que servan de axuda á lectura, interpretación e comprensión da poesía.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	10	20	30
Presentacións/exposicións	6	18	24
Traballos de aula	6	12	18
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	6	18	24
Titoría en grupo	6	12	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	12	18
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	0	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	4	8	12

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividadees encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).
Traballos de aula	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia, por parte do alumnado.
Titoría en grupo	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia, por parte do alumnado.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, contribucións e exposicións, con poñentes de prestixio, para afondar no coñecemento de determinadas materias

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Traballos que realiza o alumnado Probas que inclúen actividadees, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividadee suscitada, plasmando de xeito práctico, os coñecementos teóricos e prácticos da materia Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita)
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Traballos que realiza o alumnado Probas que inclúen actividadees, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividadee suscitada, plasmando de xeito práctico, os coñecementos teóricos e prácticos da materia Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita)
Presentacións/exposicións	Traballos que realiza o alumnado Probas que inclúen actividadees, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividadee suscitada, plasmando de xeito práctico, os coñecementos teóricos e prácticos da materia Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita)

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	Explicación da materia pola profesora	10
Presentacións/exposicións	Cada comentario de texto que se traballe en casa será presentado e defendido en clase	20
Traballos de aula	Obradoiro de análise poética	20
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución de comentarios poéticos de maneira individualizada na aula e/o en casa	20
Titoría en grupo	Sesións adicadas á resolución de dúbidas no despacho	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada comentario de texto que se traballe en casa será solucionado en clase	20

Otros comentarios sobre la Evaluación

A asistencia a clase e o desenvolvemento dos traballos e exercicios da materia en tempo é obrigado para a persoa que quera ser avaliada pola modalidade continuada. Para quen non siga esta modalidade de avaliación, haberá un exame final en xaneiro e xullo no que se dará conta de toda a materia, tanto da teoría como da práctica

Bibliografía. Fontes de información

Esta bibliografía é parcial. Ningún destes libros é material de estudo completo; e para cuestións puntuais que requiran materiais de estudo diferentes, éstos serán aportados pola profesora.

LAUSBERG, Heinrich. *Elementos de Retórica literaria*. Madrid: Gredos, 1975

La Retórica. Un paseo por SPANG, Kurt. Fundamentos de Retórica. Literaria y publicitaria. Pamplona: ediciones Universidad de Navarra, 1991

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Literatura: Teoría da literatura/V01G160V01205

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Comunicación oral e escrita: Español II				
Asignatura	Comunicación oral e escrita: Español II			
Código	V01G160V01305			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2º	1C
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Profesorado	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Correo-e	virginia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	La materia presenta los aspectos teóricos y prácticos correspondientes a un nivel superior de la lengua española oral y escrita.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Fundamentar con conocimientos teóricos una expresión correcta y fluida en lengua española.	A1 A4	B1
Promover la autonomía del alumnado para producir y corregir diversos tipos de textos orales y escritos, utilizando adecuadamente los recursos de la lengua española.	A7 A13	B2 B4
Analizar y desarrollar ejemplos de expresión oral y escrita.	A6 A8	B1 B3

Contidos

Tema	
Tema 1. Modalidades textuales.	1.1. Descripción: características lingüísticas. Clases de descripción. 1.2. Narración: estructura del relato. Elementos principales. 1.3. Exposición: etapas y redacción. 1.4. Argumentación: organización y redacción.

Tema 2. Los géneros epistolares.	2.1. El correo electrónico: estructura, tipología, características principales. 2.2. La carta: estructura, tipología y características principales.
Tema 3. Estilo y revisión de un texto.	3.1. Revisión del contenido. La pertinencia lingüística, las ambigüedades, la redundancia, la adecuación del contenido a la situación comunicativa. 3.2. Revisión de la estructura textual. 3.3. Revisión del estilo: aspectos sintácticos y léxicos.
Tema 4. La presentación eficaz.	4.1. Los elementos claves de una presentación eficaz. 4.2. La planificación. 4.3. La organización. 4.4. El lugar y el tiempo de la presentación. 4.5. El poder de la palabra como herramienta de persuasión.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	2	1	3
Sesión maxistral	22	44	66
Trabajos tutelados	5	5	10
Resolución de problemas e/ou ejercicios	12	24	36
Presentacións/exposicións	6	18	24
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	6	9

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	La actividad introductoria consistirá en exponer los objetivos y las principales tareas previstas para el curso. Asimismo se delimitarán las principales líneas temáticas del curso.
Sesión maxistral	Actividad teórica. Exposición teórica de la materia que irá acompañada de ejemplos que aseguren la comprensión adecuada de los temas.
Trabajos tutelados	Actividad práctica. Los alumnos realizarán trabajos dirigidos por la profesora y recibirán asesoramiento tanto sobre la forma como sobre el contenido.
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Actividad práctica. Se realizarán diversos ejercicios en el aula con el objetivo de relacionar teoría y práctica.
Presentacións/exposicións	Actividad práctica. Los alumnos expondrán de forma oral un trabajo que habrán preparado previamente de forma individual.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Trabajos tutelados	Para la realización de trabajos tutelados y para la resolución de ejercicios, se reservará un tiempo de atención personalizada con el fin de atender y resolver las dudas del alumnado. Los alumnos que lo deseen podrán concertar horas de consulta con la profesora de forma adicional al horario establecido para las tutorías.
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Para la realización de trabajos tutelados y para la resolución de ejercicios, se reservará un tiempo de atención personalizada con el fin de atender y resolver las dudas del alumnado. Los alumnos que lo deseen podrán concertar horas de consulta con la profesora de forma adicional al horario establecido para las tutorías.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Presentacións/exposicións	Los alumnos expondrán de forma oral una presentación que habrán preparado previamente de forma individual. Se valorará el uso de medios informáticos (power point, etc.).	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realización de un examen que contendrá preguntas de carácter teórico y práctico sobre todos los temas impartidos. Habrá una primera parte de preguntas cortas y una segunda parte en la que habrá que desarrollar un tema o varios, en función del resultado del resto de las pruebas del curso.	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realización de una práctica que consistirá en la composición de un texto que se decidirá a lo largo del curso.	25

Otros comentarios sobre la Evaluación

Al comienzo del curso, los alumnos deberán indicar al docente la forma de evaluación por la que optan, es decir, evaluación continua (asistencia regular, trabajos de aula, presentaciones, pruebas, etc.) o evaluación única (examen oficial de la materia fijado por la Facultad).

En la segunda convocatoria no se guardarán las notas obtenidas en la evaluación continua.

Los estudiantes erasmus podrán realizar las pruebas con un diccionario.

Bibliografía. Fuentes de información

ANAYA, Inmaculada; RODRÍGUEZ, Celso & ROMO, Fernando, **Giambattista Vico. Elementos de Retórica: El sistema de los estudios de nuestro tiempo y Principios de Oratoria**, Trotta, Madrid,

BORRELL, Francesc, **Comunicar bien para dirigir mejor**, Gestión A,

HIMSTREET, William C. & BATY, Wayne M., **Guía para la redacción de cartas e informes**, Ediciones Deusto, Bilbao,

JUÁREZ, Milagros, **Saber expresarse**, Acento Editorial, Madrid,

LÓPEZ ALONSO, Covadonga. y SÉRÉ Arlette (eds.), **Nuevos géneros discursivos: los textos electrónicos**, Biblioteca Nueva, Madrid,

MANCHESTER OPEN LEARNING, **Cómo hacer presentaciones eficaces**, Gestión 2000, Barcelona,

MONTOÍO, Estrella (coord.), **Manual práctico de escritura académica**, Ariel, Barcelona,

ONIEVA MORALES, Juan Luis, **Curso superior de redacción**, Verbum, Madrid,

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA Y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA, **Nueva gramática de la lengua española**, Madrid, Espasa,

La bibliografía complementaria y específica para cada tema se comentará en clase.

Recomendaciones

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Lingua: Comunicación oral e escrita: Español I/V01G160V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Análise do discurso				
Asignatura	Análise do discurso			
Código	V01G160V01401			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descriptor	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2º	2C
Lengua Impartición	Castelán Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Rodríguez Yañez, Xoan Paulo			
Profesorado	Rodríguez Yañez, Xoan Paulo			
Correo-e	xoanp@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación	
Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Familiarizar ó alumnado cos problemas teóricos das ciencias do discurso.	A3 A4	B1
Familiarizalo coas ferramentas de análise da fala e do discurso escrito.	A4 A5	
Afacerlo ó estudo dos usos orais e escritos das linguas, moi especialmente dos usos coloquiais.	A4 A5	
Capacitalo para comprender lecturas especializadas de dificultade baixa ou media-baixa.	A6	B1
Capacitalo para distinguir os contidos esenciais dos contidos accesorios.	A4	
Esptar no alumnado a capacidade de observación e reflexión sobre os usos discursivos do seu entorno cotián.	A10	
Esptar o interese polo estudo da fala bilingüe, polas diferencias de fala entre xéneros, e máis pola pragmática intercultural.	A10 A12	

Contidos	
Tema	
A pragmática e as ciencias do discurso.	Revisión dos contidos da pragmática lingüística. Actos de fala. Implicaturas. Presuposicións. Humor e ironía. Malentendidos e incompreensións.
Discurso oral e discurso escrito.	Caracterización da comunicación oral e da comunicación escrita. Trazos e nocións básicas. A situación comunicativa cara a cara. Paralinguaxe, kinésica e proxémica. A estrutura conversacional. Xéneros, estilos e rexistros. Estilos e identidades discursivas. A comunicación nos medios. Estratexias publicitarias.

Comunicación interpersonal e cortesía.	Faces positiva e negativa. Cortesía positiva, negativa e encoberta. A atenuación. A intensificación. A negociación da relación interpersonal.
Comunicación intercultural.	A pragmática intercultural. Culturas lacónicas e culturas locuaces. A cortesía nas distintas culturas. Diferencias comunicativas entre mulleres e homes. Diferencias interxeracionais.
Conversación bilingüe.	Os repertorios comunicativos dos bilingües. Funcións pragmáticas e estilísticas das alternancias de códigos. Usos bilingües galego/castelán. O Spanglish.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	26	0	26
Traballos tutelados	0	46	46
Titoría en grupo	3	1	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	9	9	18
Estudo de casos/análises de situacións	10	10	20
Saídas de estudo/prácticas de campo	0	3	3
Traballos e proxectos	0	25	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	4	8

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ós alumnos sobre cales dos contidos das lecturas relacionadas (ver Traballos tutelados) son fundamentais e cales secundarios.
Traballos tutelados	Realización das lecturas obrigatorias para cada un dos temas ou subtemas.
Titoría en grupo	Resolución en grupo das dúbidas das lecturas, dúbidas que o alumno deberá presentar por escrito.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os exercicios e problemas han ser preparados polo alumno previamente á súa resolución e comentario na clase.
Estudo de casos/análises de situacións	Esta materia propicia o estudo de casos concretos -aportados polo profesor ou polos alumnos- e extraídos da fala cotiá, dos discursos mediáticos, da publicidade, dos discursos políticos, etc.
Saídas de estudo/prácticas de campo	O alumno deberá realizar traballo de campo, co obxecto de observar e recoller (e/ou no seu caso gravar) material conversacional ou discursivo para realizar un traballo de curso (ver apartado Traballos e proxectos).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 3 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 3 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 3 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte.
Pruebas	Descrición
Traballos e proxectos	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 3 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	Levarase un control do grao de asistencia a clases, que se considera obrigatoria dentro do sistema da avaliación continúa.	15
Traballos tutelados	O alumno rendirá contas do seu grao de realización das lecturas a través das listaxes de dúbidas que deberá entregar por escrito para seren resoltas nas titorías (en grupo e/ou individuais), e máis por todo o resto de actividades, que deberá resolver sempre co apoio das lecturas.	20
Titoría en grupo	É complementaria do traballo de realización das lecturas.	5

Resolución de problemas e/ou exercicios	A preparación dos exercicios na casa, así como as intervencións na clase para colaborar na súa discusión e resolución, serán axeitadamente valoradas.	10
Estudo de casos/análises de situacións	É complementaria da realización e análise de exercicios e problemas.	10
Saídas de estudo/prácticas de campo	Paso previo á redacción do traballo de curso (e complementario do mesmo), o alumno recollerá material vivo para a súa análise.	2
Traballos e proxectos	Haberá un traballo individual de curso (ver tamén "Saídas de estudo/prácticas de campo").	18
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realizaranse dúas probas escritas nas que o alumno ha de amosar uns coñecementos abondos sobre a materia, así coma un grao aceptable de comprensión das lecturas obrigatorias.	20

Otros comentarios sobre la Evaluación

O alumno que decida non seguir a avaliación continua, examinarase do conxunto da materia no exame final oficial. A materia de exame inclúe todas as lecturas consideradas obrigatorias, así coma os contidos teóricos e prácticos.

Aqueles que na convocatoria de xuño non aprobaren a materia polo sistema da avaliación continua, na convocatoria de xullo deberán presentarse ó exame escrito na data oficial e máis, no seu caso, presentar unha nova versión do seu traballo de curso.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía introductoria

Cortés Rodríguez, L. & Mª M. Camacho Adarve (2003). *¿Qué es el análisis del discurso?* (2001). *The Handbook of Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell

van Dijk, T.A. (comp.) (2000). *El discurso como estructura y proceso*. Barcelona: Gedisa.

van Dijk, T.A. (comp.) (2000). *El discurso como interacción social*. Barcelona: Gedisa.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estructura y análisis de las lenguas gallega y española: Semántica, pragmática y léxico**

Asignatura	Estructura y análisis de las lenguas gallega y española: Semántica, pragmática y léxico			
Código	V01G160V01402			
Titulación	Grado en Estudios de Gallego y Español			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2º	2C
Lengua Impartición	Castellano			
Departamento	Lengua española			
Coordinador/a	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Profesorado	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Correo-e	virginia@uvigo.es			
Web				
Descripción general				

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar la comunicación con los y las hablantes de las lenguas de estudio en el grado, en diferentes contextos sociales, profesionales y culturales, desarrollando la capacidad de comprensión y expresión oral y escrita, con tolerancia hacia la diversidad social y cultural resultado de la defensa de los derechos fundamentales, de igualdad social, de género, raza y orientación sexual, y los valores propios de la democracia y la cultura de la paz
A3	Abarcar los fundamentos teóricos y aplicados que ofrecen los diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar y describir las literaturas española, gallega y lusófona en sus distintos ámbitos culturales y sociales, períodos, géneros y movimientos
A4	Conocer los métodos básicos del estudio y análisis lingüístico y literario
A5	Disponer de los conocimientos necesarios para la comprensión, análisis, desarrollo, evaluación y aprovechamiento de los recursos lingüísticos y literarios para el futuro profesional
A6	Argumentar los temas y textos objeto de estudio de acuerdo con las convenciones académicas, aportando pruebas y sirviéndose de los recursos bibliográficos y electrónicos disponibles, especialmente de los orientados a la investigación lingüística y literaria y a la docencia de las lenguas impartidas en el grado
A9	Planificar, estructurar, y desarrollar ensayos escritos y presentaciones orales en español y en gallego, formulando hipótesis, con una metodología apropiada para transmitir ideas eficazmente, de acuerdo con las convenciones académicas, y argumentando los razonamientos expuestos
A13	Ser competente para utilizar las nuevas tecnologías como recurso metodológico, de investigación, didáctico y de comunicación
B1	Que las/los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio
B2	Que las/los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B3	Que las/los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética
B4	Que las/los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado
B5	Que las/los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Saber los sistemas de organización del léxico	A3	B4
	A4	B5
	A5	

Saber los conceptos teóricos fundamentales de la semántica y la pragmática	A1 A4 A5	B1 B2
Saber hacer análisis semánticos y pragmáticos	A6 A9 A13	B2 B3

Contenidos

Tema	
Semántica	El significado léxico Las relaciones semánticas Las extensiones de significado
Pragmática	Referencia y deixis Actos de habla Implicación e implicaturas
Léxico	Formación de palabras Neologismos

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Resolución de problemas y/o ejercicios	10	20	30
Estudio de casos/análisis de situaciones	10	30	40
Sesión magistral	20	12	32
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas.	6	12	18
Estudio de casos/análisis de situaciones	6	24	30

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodologías

	Descripción
Resolución de problemas y/o ejercicios	Se propondrán pequeños ejercicios y problemas que se resolverán en clase para aplicar los conocimientos adquiridos en las sesiones magistrales
Estudio de casos/análisis de situaciones	Se analizarán casos amplios en los que se pueda aplicar los conocimientos adquiridos en las sesiones magistrales y en la resolución de problemas
Sesión magistral	En estas se dará al alumno aquellos conocimientos básicos sobre el tema que estos deberán ampliar a través de lecturas que se propondrán en las mismas sesiones

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Resolución de problemas y/o ejercicios	Después de cada sesión práctica se dedicará media hora a tutorías personalizadas a las que será obligatorio que acudan todos los alumnos, por lo menos una vez en cada tema, para que el profesor pueda resolver los problemas que el alumno pueda tener y solucionar las deficiencias del aprendizaje

Evaluación

	Descripción	Calificación
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas.	Consiste en pruebas cortas que se realizarán en el aula en las que se planteará a los alumnos la resolución de problemas prácticos de aspectos puntuales del temario	40
Estudio de casos/análisis de situaciones	Se harán tres estudios a lo largo del curso (una por tema), los alumnos los realizarán de forma individual y consistirán en el estudio de casos amplios en los que se haya de tener en cuenta todas las cuestiones del temario	60

Otros comentarios sobre la Evaluación

La evaluación final de julio consistirá en un ejercicio escrito en el que se planteará al alumno problemas semejantes a los planteados a lo largo del curso y constará, al menos, de una pregunta o resolución de un ejercicio práctico por tema

Fuentes de información

Alan D. Cruse, **Meaning in Language**, OXFORD UNIVERSITY PRESS,
William Croft y D. Alan Cruse, **Lingüística Cognitiva**, Akal,
Alfonso García Suárez, **Modos de significar : una introducción temática a la filosofía del lenguaje**, Tecnos,

Se aportará una bibliografía detallada de cada tema y subtema en cada sesión magistral

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura comparada				
Asignatura	Literatura comparada			
Código	V01G160V01403			
Titulación	Grado en Estudios de Gallego y Español			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2º	2C
Lengua Impartición	Castellano			
Departamento	Literatura española y teoría de la liter			
Coordinador/a	Romo Feito, Fernando			
Profesorado	Romo Feito, Fernando			
Correo-e	romo@uvigo.es			
Web				
Descripción general				

Competencias de titulación

Código	
A2	Identificar, comprender y apreciar las principales aportaciones de las literaturas del español en España y en América y del gallego, con especial sensibilidad para las literaturas emparentadas, como son las que corresponden a las lenguas neolatinas y en particular la portuguesa
A4	Conocer los métodos básicos del estudio y análisis lingüístico y literario
A8	Formular razonamientos críticos en los ámbitos de estudio lingüístico y literario a fin de adquirir métodos sólidos de análisis, que trasciendan la mera aproximación intuitiva a las lenguas y textos objeto de estudio
A10	Ser capaces de apreciar otras culturas y expresiones artísticas y competentes para sensibilizar al entorno propio en la apreciación de la diversidad intercultural. Explorar además las repercusiones sociales, profesionales, educativas y culturales de los usos lingüísticos y del aprendizaje de las lenguas estudiadas en el grado
A11	Mostrar sensibilidad para las aportaciones hechas por las mujeres a la literatura y la cultura producida en español, gallego y portugués en sus diferentes ámbitos geográficos y culturales. Entender las funciones del canon, su formación y sus agentes, y valorar las exclusiones que genera (por ejemplo, la exclusión de los textos de escritoras), particularmente en los diferentes ámbitos geográficos y culturales de las lenguas gallega y española
B2	Que las/los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B3	Que las/los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética
B5	Que las/los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Saber apreciar la diferencia estética.	A10	B2
	A11	B3
Saber relacionar los textos literarios con su contexto.	A4	B3
Ser capaces de leer textos de Teoría de la Literatura de orientaciones teóricas diversas situándolos en la que corresponda.	A4	B2
	A8	B3
		B5
Comentar textos literarios diversos relacionándolos con el género al que correspondan y sabiendo justificar esa adscripción.	A2	B2
	A4	B3

Contenidos

Tema	
1. Historia y concepto del comparatismo	1.1 Historia 1.2. Concepto
2. Genología	(*)(*)
3. Morfología	(*)(*)
4. Tematología	(*)(*)
5. Relaciones interartísticas	(*)(*)

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	3	3	6
Eventos docentes y/o divulgativos	3	3	6
Sesión magistral	28	56	84
Trabajos tutelados	4	8	12
Tutoría en grupo	4	0	4
Presentaciones/exposiciones	2	4	6
Trabajos y proyectos	4	8	12
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	2	8	10
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas.	2	8	10

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodologías	
	Descripción
Actividades introductorias	Presentación de la materia y explicación de los contenidos del temario, así como advertencia sobre los prerequisites para poder tener un buen resultado en el curso de la materia.
Eventos docentes y/o divulgativos	El alumnado asistirá a conferencias o a cualquier otro evento formativo que se organice en la Facultad y tenga relación con la materia.
Sesión magistral	El profesor explicará siempre en profundidad los temas que se tratarán en la materia, con una bibliografía mínima y posibilidad de intervenir el alumnado.
Trabajos tutelados	Lecturas de obras, sobre las que versarán los trabajos y proyectos. Ejercicios de fichas bibliográficas. Comentarios de texto. Exposiciones en clase
Tutoría en grupo	Presentación y explicación de la estructura del temario, y preparación de los trabajos que deben ser expuestos, donde se resolverán todas las dudas que pueda haber con anterioridad a la exposición.
Presentaciones/exposiciones	Presentaciones de una lectura o un trabajo previamente elaborado en grupo, o bien de forma individual.

Atención personalizada	
Metodologías	Descripción
Tutoría en grupo	Se intentará seguir la marcha de cada alumno/a en tutorías individuales, y en las de grupo se orientará al alumnado antes de cada elaboración y exposición de un trabajo, para garantizar que éste no llegue con dudas (teóricas o metodológicas) a su defensa del tema.
Pruebas	Descripción
Trabajos y proyectos	Se intentará seguir la marcha de cada alumno/a en tutorías individuales, y en las de grupo se orientará al alumnado antes de cada elaboración y exposición de un trabajo, para garantizar que éste no llegue con dudas (teóricas o metodológicas) a su defensa del tema.
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	Se intentará seguir la marcha de cada alumno/a en tutorías individuales, y en las de grupo se orientará al alumnado antes de cada elaboración y exposición de un trabajo, para garantizar que éste no llegue con dudas (teóricas o metodológicas) a su defensa del tema.
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas.	Se intentará seguir la marcha de cada alumno/a en tutorías individuales, y en las de grupo se orientará al alumnado antes de cada elaboración y exposición de un trabajo, para garantizar que éste no llegue con dudas (teóricas o metodológicas) a su defensa del tema.

Evaluación		
	Descripción	Calificación
Trabajos tutelados	Se valorará el resultado final del trabajo tutelado: su profundidad en el tratamiento de la temática y la capacidad para hacer una lectura crítica de los materiales de trabajo.	20
Presentaciones/exposiciones	Se valorará la calidad de la exposición, la corrección del lenguaje, y lo pertinente de los argumentos.	10
Trabajos y proyectos	La realización de los trabajos, su entrega en la fecha y la evaluación positiva de estos será condición indispensable para superar la materia. Se tendrá en cuenta la correcta asimilación de los contenidos, pero también la utilización adecuada de los instrumentos metodológicos, la presentación formal, así como la redacción. Los trabajos tendrán un peso de un 50 % de la calificación final de la materia.	50

Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	Se entiende que son necesarias para el alumnado que no haya superado el curso mediante evaluación continua, o que desee subir de nota. La fecha del examen será fijada por la Junta de Facultad. Han de contestar a dos tipos de preguntas: a) Desarrollo de un tema de acuerdo con los contenidos de la guía docente expuestos y elaborados en las sesiones presenciales. 10	10
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas.	b) Prueba práctica, que consiste en la elaboración de un comentario literario de alguna de las obras analizadas en las sesiones presenciales.	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

Se sigue la evaluación continua, que exige la asistencia como mínimo al 80% de las clases, y con participación en las actividades. Si no se puede cumplir esta condición, hay que advertirlo al profesor argumentándolo, y al principio de las clases

En los días marcados por la FFT se realizará una prueba a la que podrán presentarse:

- a) quienes quieran subir nota;
- b) quienes no hayan llegado al aprobado con las actividades del curso;
- c) quienes no hayan podido seguir el curso de modo presencial o quienes, o deseen optar por presentarse sólo al examen final. El examen consistirá en: 1) dos preguntas de respuesta larga cuyos enunciados coincidan con los de los contenidos del programa, o bien se dejen reducir fácilmente a ellos; 2) una prueba práctica de comentario de texto, en el cual habrá que reconocer alguna de las estructuras o contenidos del programa. El examen será común para todo el alumnado de 'a', 'b', o 'c', pero el criterio de corrección se adecuará a las distintas situaciones enumeradas: a los procedentes de evaluación continua se les tiene en cuenta las notas conseguidas en ésta. La prueba de segunda convocatoria tendrá la misma estructura que la citada, pero en ella todo el alumnado que se presente habrá de demostrar la suficiencia en el conjunto de la materia, es decir, que ya no se guardan notas.

Fuentes de información

Claudio Guillén, **Entre lo uno y lo diverso. Introducción a la literatura comparada.**, Barcelona, 1985,
Dolores Romero López, **Orientaciones en literatura comparada**, Madrid, 1998,
Vega Ramos, María José, y Neus Carbonell, **La Literatura Comparada. Principios y métodos**, Madrid, 1998,
Darío Villanueva, **«Literatura comparada y teoría de la literatura», Curso de teoría de la literatura**, Madrid, 1994,

Recomendaciones

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Literatura: Teoría de la literatura/V01G160V01205

Otros comentarios

Es necesario manejar mínimamente los entornos virtuales y programas básicos.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Panorama de la literatura en lengua española II				
Asignatura	Panorama de la literatura en lengua española II			
Código	V01G160V01404			
Titulación	Grado en Estudios de Gallego y Español			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimstre
	6	OB	2º	2C
Lengua	Castellano			
Impartición				
Departamento	Literatura española y teoría de la liter			
Coordinador/a	Fariña Busto, Maria Jesus Ribao Pereira, Montserrat			
Profesorado	Fariña Busto, Maria Jesus Ribao Pereira, Montserrat			
Correo-e	mbusto@uvigo.es ribao@uvigo.es			
Web				
Descripción general				

Competencias de titulación	
Código	
A2	Identificar, comprender y apreciar las principales aportaciones de las literaturas del español en España y en América y del gallego, con especial sensibilidad para las literaturas emparentadas, como son las que corresponden a las lenguas neolatinas y en particular la portuguesa
A3	Abarcar los fundamentos teóricos y aplicados que ofrecen los diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar y describir las literaturas española, gallega y lusófona en sus distintos ámbitos culturales y sociales, períodos, géneros y movimientos
A4	Conocer los métodos básicos del estudio y análisis lingüístico y literario
A5	Disponer de los conocimientos necesarios para la comprensión, análisis, desarrollo, evaluación y aprovechamiento de los recursos lingüísticos y literarios para el futuro profesional
A6	Argumentar los temas y textos objeto de estudio de acuerdo con las convenciones académicas, aportando pruebas y sirviéndose de los recursos bibliográficos y electrónicos disponibles, especialmente de los orientados a la investigación lingüística y literaria y a la docencia de las lenguas impartidas en el grado
A8	Formular razonamientos críticos en los ámbitos de estudio lingüístico y literario a fin de adquirir métodos sólidos de análisis, que trasciendan la mera aproximación intuitiva a las lenguas y textos objeto de estudio
A9	Planificar, estructurar, y desarrollar ensayos escritos y presentaciones orales en español y en gallego, formulando hipótesis, con una metodología apropiada para transmitir ideas eficazmente, de acuerdo con las convenciones académicas, y argumentando los razonamientos expuestos
A11	Mostrar sensibilidad para las aportaciones hechas por las mujeres a la literatura y la cultura producida en español, gallego y portugués en sus diferentes ámbitos geográficos y culturales. Entender las funciones del canon, su formación y sus agentes, y valorar las exclusiones que genera (por ejemplo, la exclusión de los textos de escritoras), particularmente en los diferentes ámbitos geográficos y culturales de las lenguas gallega y española
B2	Que las/los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B3	Que las/los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética
B5	Que las/los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía

Competencias de materia	
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
(*)Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa	A2
(*)Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos	A3
(*)	A4

(*)	A5
(*)	A6
(*)	A8
(*)Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.	A9
(*)	A11
(*)	B2
(*)	B3
(*)	B5

Contenidos

Tema

(*)1. La Literatura Española del siglo XVIII	(*)1.1. Periodización 1.2. Debates literarios 1.3. Géneros
(*)2. La Literatura Española del siglo XIX	(*)2.1. Estéticas 2.2. Evolución de los géneros
(*)3. La Literatura Española del siglo XX	(*)3.1. Periodización 3.2. Aspectos estéticos generales
(*)4. La Literatura Hispanoamericana: una introducción	(*)4.1. De qué hablamos cuando hablamos de Literatura Hispanoamericana 4.2. Periodización 4.3. Contextos geográficos, políticos y culturales
(*)5. La literatura Hispanoamericana del siglo XVI al XVIII	(*)5.1. El encuentro entre culturas 5.2. Aproximaciones a las 'Crónicas de Indias' y a la obra de Sor Juana Inés de la Cruz
(*)6. La Literatura Hispanoamericana de los siglos XIX y XX	(*)6.1. La Independencia 6.2. Romanticismo y Modernismo 6.3. Acercamiento a algunas figuras literarias del siglo XX

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Trabajos de aula	14	0	14
Tutoría en grupo	8	0	8
Eventos docentes y/o divulgativos	2	0	2
Trabajos tutelados	0	28	28
Seminarios	4	4	8
Actividades introductorias	4	0	4
Sesión magistral	20	16	36
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	0	10	10
Trabajos y proyectos	0	30	30
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas.	0	10	10

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodologías

	Descripción
Trabajos de aula	(*)O estudantado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Tutoría en grupo	(*)Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe, así como debates en grupo sobre problemas ou cuestións concretas da materia.
Eventos docentes y/o divulgativos	(*)Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Trabajos tutelados	(*)O estudantado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminarios	(*)Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Actividades introductorias	(*)Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar os contidos da materia.

Sesión magistral (*)Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiantado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Tutoría en grupo	
Trabaios de aula	
Trabaios tutelados	

Evaluación

	Descrición	Calificación
Trabaios de aula	(*)O estudiantado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita□	50
Pruebas de resposta larga, de desenvolvemento	(*)Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	20
Trabaios e proxectos	(*)O estudiantado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.	10
Pruebas prácticas, de execución de tarefas reais y/o simuladas.	(*)Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	20

Otros comentarios sobre a Evaluación

Fuentes de información

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Comunicación oral e escrita: Galego II				
Asignatura	Comunicación oral e escrita: Galego II			
Código	V01G160V01405			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2º	2C
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Rosales Cereijo, Manuel Rodriguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodriguez Guerra, Alexandre Rosales Cereijo, Manuel			
Correo-e	mrosales@edu.xunta.es xandre@uvigo.es			
Web				
Descrición general	A materia Comunicación oral e escrita: galego II ten como obxectivo consolidar aspectos teóricos e prácticos nun nivel intermedio do galego oral e escrito nos distintos compoñentes lingüísticos: fónico, ortográfico, morfosintáctico, léxico-semántico e textual.			

Competencias de titulación

Código	
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
-Fundamentar con coñecementos teóricos unha adecuada, coherente e correcta expresión oral e escrita en lingua galega.	A6 B2 A7
-Analizar e valorar criticamente exemplos de expresión oral e escrita en lingua galega.	A7
-Promover a autonomía do alumnado para producir e corrixir diversos tipos de textos orais e escritos, utilizando axeitadamente os recursos da lingua galega.	A13

Contidos

Tema	
1. As formas da escrita en galego.	1.1. Os textos escritos académicos e especializados.
2. A comunicación oral en galego.	2.1. Anatomía e fisioloxía da voz. Formas e tipos da expresión oral. 2.2. Características e organización do discurso oral. 2.3. A comunicación non verbal.
3. Aspectos de morfosintaxe galega.	(*)(*)
4. Cuestións de léxico galego normativo. A fraseoloxía. Os rexistros do galego.	(*)(*)
A ordenación das epígrafes non presupón un desenvolvemento secuencial similar ó longo do curso.	()(*)

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60

Presentacións/exposicións	5	18	23
Traballos tutelados	2	10	12
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	15	30	45
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc. realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a utilización de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado, diante do docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. Poderán ser individuais ou en grupo.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo proposto polo docente que permita avaliar a competencia do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e mecanismos de redacción dun texto.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que desenvolverá o alumnado.

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Calificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ó longo do curso, o profesorado irá recompilando as cualificacións de todas as actividades prácticas avaliábles (orais ou escritas). O seu valor sobre a cualificación final é do 36%.	36
Presentacións/exposicións	Contémplase a realización de dúas actividades de natureza oral. O seu valor sobre a cualificación final é do 16%.	16
Traballos tutelados	Contémplase a realización dunha actividade de natureza escrita. O seu valor sobre a cualificación final é do 8%.	8
Sesión maxistral	Realizaranse tres probas (de natureza escrita e oral) verbo dos coñecementos teóricos e lingüísticos desenvolvidos na materia. O seu valor sobre a cualificación final é do 36%.	36

Otros comentarios sobre la Evaluación

Asistencia. Para poder optar á avaliación continua o alumnado deberá asistir a un mínimo do 80% das aulas (tanto das horas teóricas coma das prácticas e do laboratorio). Valorarase, proporcionalmente, esta asistencia -sempre que se faga dun xeito activo- ata un máximo do 4% da cualificación final.

Os discentes terán que conseguir un mínimo de 5.00 (sobre 10) en cada unha das catro tipoloxías de avaliación (cfr. supra). Así mesmo, cada unha das probas ou actividades individuais que constitúen cada un deses catro bloques debe alcanzar un 4.00 (sobre 10) para poder considerarse superada e poder facer media coas demais. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polos docentes teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Igualmente, o plaxio ou copia está penalizado cun 0; o segundo 0 por este motivo suporá un suspenso automático na materia.

Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar no mes de xuño, na data fixada pola Facultade, aquelas probas que non superasen ó longo do curso.

O alumnado que non asista ó 80% das aulas poderá superar a materia a través do exame final do mes de xullo, na data fixada pola Facultade. Este exame cubrirá o 100% da cualificación da materia e estará composto por diversas probas de natureza oral e escrita verbo dos contidos desenvolvidos ó longo do curso. O alumnado que asistise ó 80%, ou máis, das aulas poderá superar neste mes de xullo aquelas probas que aínda non aprobase (en todo caso, se algunha das partes non se consegue aprobar suporá un suspenso na materia e non se fará a suma total das porcentaxes).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica.

GRAMÁTICAS E MANUAIS DE REFERENCIA

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira (1986): *Gramática galega*. Vigo: Galaxia.

Álvarez, R. e X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Feixó, X.; X. R. Pena e M. Rosales (2004): *Galego século XXI. Nova guía da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Freixeiro Mato, X. R. (1998-2003): *Gramática da lingua galega*, 4 vols. Vigo: A Nosa Terra.

González Rei, B. (2004): *Ortografía da lingua galega*. A Coruña: Galinova Editorial.

Hermida Gulías, C. (2004): *Gramática práctica (Morfosintaxe)*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.

Real Academia Galega e Instituto da Lingua Galega (2005): *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego*. Vigo: RAG e ILG. 20ª ed.

Regueira, Xosé L. (coord.) (1998): *Os sons da lingua*. Vigo: Xerais.

DICIONARIOS DE LINGUA GALEGA

Carballeira Anllo, X. M.ª (coord.) (2009): *Gran diccionario Xerais da lingua*. Vigo: Xerais.

Domínguez Dono, X.; A. X. Rajó Pazó e B. Varandas González (coords.) (2004): *Diccionario de galego*. Vigo: Ir Indo.

Fernández Salgado, B. (dir.) (2004): *Diccionario de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

González, M. e A. Santamarina (dirs.) (2004): *Vocabulario da lingua galega (VOLG)*. A Coruña: Real Academia Galega / Instituto da Lingua Galega.

López Taboada, C. e M.ª R. Soto Arias (2008): *Diccionario de fraseoloxía galega*. Vigo: Xerais.

Pena Romay, X. A. (dir.) (2005): *Gran diccionario Século 21 da lingua galega*. Vigo Edicións do Cumio / Galaxia.

Real Academia Galega (2000): *Diccionario da Real Academia Galega*. A Coruña: Real Academia Galega. 3ª ed.

Santamarina, A. (ed.) (2003): *Diccionario de diccionarios 3*. A Coruña: ILG / Fundación [Pedro Barrié de la Maza].

Xove Ferreiro, X. (coord.) (2008): *Novo diccionario da lingua galega*. Santiago de Compostela: Obradoiro-Santillana.

*Nas clases darase unha guía de referencias bibliográficas máis completa, así como de recursos dispoñibles en internet.

Recomendacións

Otros comentarios

Cfr. coas recomendacións feitas na materia Comunicación oral e escrita: galego I.
